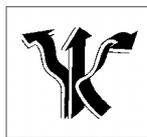

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТИКА БІЗНЕСУ»***

Спеціальність: **D3 Менеджмент**
Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**
Освітня програма: **Менеджмент**

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Етика бізнесу
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: Семінарські заняття: Самостійна робота студентів:
Терміни вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу. Дисципліна «Етика бізнесу» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про морально-етичні засади підприємницької та управлінської діяльності в умовах сучасної економіки. Курс орієнтований на засвоєння фундаментальних етичних принципів, норм і цінностей, що визначають відповідальну поведінку бізнесу у взаємодії з працівниками, партнерами, споживачами, суспільством і державою.

У межах дисципліни розглядаються теоретичні підходи до бізнес-етики, корпоративної соціальної відповідальності, етики управлінських рішень, ділових комунікацій і корпоративної культури, а також етичні аспекти лідерства, конфліктів інтересів, корупційних ризиків і сталого розвитку. Значна увага приділяється аналізу практичних ситуацій, формуванню навичок етичної оцінки управлінських рішень і розвитку здатності діяти відповідально в умовах морального вибору.

Набуті в процесі навчання компетентності є важливими для майбутніх менеджерів, підприємців, керівників структурних підрозділів і фахівців державного та приватного секторів. Курс поєднує теоретичну підготовку з практичною орієнтацією, сприяючи формуванню професійної етики, відповідального лідерства та здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням етичних і соціальних наслідків.

Предметом навчальної дисципліни «Етика бізнесу» є закономірності, принципи, норми та механізми формування й реалізації етичної поведінки суб'єктів господарювання, а також етичні аспекти управлінських рішень, ділових відносин і корпоративної культури в діяльності підприємств і організацій з урахуванням інтересів зацікавлених сторін, соціальної відповідальності та умов сучасного бізнес-середовища.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти здатності застосовувати теоретичні положення, принципи та інструменти бізнес-етики для аналізу й оцінювання управлінських рішень, формування етичної поведінки в професійній діяльності, розвитку корпоративної культури та відповідального лідерства, а також для прийняття обґрунтованих управлінських рішень з урахуванням моральних, соціальних і репутаційних наслідків у умовах змін і невизначеності.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами та еволюцією концепцій бізнес-етики й корпоративної соціальної відповідальності; вивчення основних принципів, норм і стандартів етичної поведінки в підприємницькій та управлінській діяльності; формування навичок аналізу й етичного оцінювання управлінських рішень і ділових ситуацій; розвиток умінь ідентифікувати етичні ризики, конфлікти інтересів і прояви недоброчесної поведінки в організаціях; опанування методів запобігання неетичній поведінці, корупційним практикам і репутаційним ризикам; формування здатності обґрунтовувати управлінські рішення з урахуванням моральних, соціальних і правових наслідків; розвиток етичного мислення, професійної відповідальності та здатності вирішувати комплексні управлінські завдання в умовах морального вибору та невизначеності.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Етика бізнесу» ґрунтується на знаннях, уміннях і навичках, здобутих здобувачами вищої освіти на рівні бакалаврату, зокрема з менеджменту, економіки підприємства, мікро- та макроекономіки, соціології, психології, теорії організацій та основ управління, що забезпечує готовність до осмислення морально-етичних аспектів професійної діяльності та прийняття відповідальних управлінських рішень у бізнес-середовищі.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання, уміння та практичні навички, отримані здобувачами вищої освіти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Етика бізнесу», є підґрунтям для успішного опанування подальших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних управлінських і соціально відповідальних компетентностей, зокрема проєктного менеджменту, управління бізнесом, стратегічного менеджменту, ризик-менеджменту, управління змінами, корпоративного управління та корпоративної соціальної відповідальності, а також для практичної діяльності у сфері управління, підприємництва та ділових комунікацій.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА КОНЦЕПЦІЇ БІЗНЕС-ЕТИКИ		<p>Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний метод; синтетичний метод; практичний (робота з економічними моделями, статистичними даними, графіками); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз економічних ситуацій; дискусії, дебати; мозковий штурм; ситуативне моделювання; відпрацювання навичок моделювання); кейс-метод (аналіз реальних економічних ситуацій, пошук проблем, пропозиція рішень, побудова моделей); моделювання професійної діяльності (побудова економічних моделей, прогнозування, сценарне моделювання).</p>
Тема 1.	Сутність, роль і значення етики в сучасному бізнесі	
Тема 2.	Еволюція етичних концепцій і підходів у підприємницькій діяльності	
Тема 3.	Моральні цінності, норми та принципи етичної поведінки в бізнесі	
Тема 4.	Корпоративна культура та етичний клімат організації	
Тема 5.	Соціальна відповідальність бізнесу та взаємодія із стейкхолдерами	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ЕТИКИ		<p>Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, аналітичні завдання, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність, завдання на аналіз даних і моделей); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань; оцінювання проєктних та лабораторних робіт (моделювання економічних процесів, прогнозування).</p>
Тема 6.	Етика управлінських рішень і відповідальність керівника	
Тема 7.	Етичні ризики, конфлікти інтересів і комплаєнс у бізнесі	
Тема 8.	Етика ділових комунікацій і переговорів	
Тема 9.	Запобігання корупції та неетичній поведінці в організаціях	
Тема 10.	Етичне лідерство та сталий розвиток бізнесу	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю: залік		

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на **поточний** та **підсумковий (семестровий)**.

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних і семінарських занять. Його метою є систематична перевірка:

- розуміння та засвоєння теоретичних основ економічних процесів;
- уміння застосовувати знання для побудови моделей та аналізу економічних даних;
- навичок діагностики та прогнозування економічних процесів;
- використання спеціалізованого програмного забезпечення для моделювання та обробки статистичних даних.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступи та презентації з аналізу економічних процесів;
- усні доповіді з розбору економічних кейсів;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях та активність під час обговорень;
- участь у дискусіях, мозковому штурмі, інтерактивних формах заняття;
- аналіз економічних даних, статистичних показників, економіко-математичних моделей;
- письмові завдання (контрольні роботи, тестові завдання, аналітичні та реферативні роботи);
- підготовка конспектів, тез, аналітичних записок;
- самостійне опрацювання тем дисципліни та матеріалів лекцій.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення);
- письмовий контроль (контрольна робота, аналітичний звіт, реферат, виконання завдань на побудову моделей або обробку статистики);
- комбінований контроль (усне та письмове поєднання для оцінки розуміння та практичних навичок);
- презентація самостійної роботи або кейс-аналізу;
- спостереження за активністю та участю у практичних заняттях;
- тестовий контроль (закриті та відкриті завдання, аналіз графіків і моделей);
- робота з проблемними ситуаціями (аналітичні кейси, сценарне моделювання економічних процесів).

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань										Підсумковий контроль		
											Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20*	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Етика бізнесу»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);

- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Етика бізнесу» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Етика бізнесу» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Етика бізнесу» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна література:

1. Гришук О. В. Етика бізнесу : підручник. Київ : КНЕУ, 2021. 396 с.
2. Колот А. М., Герасименко О. О. Соціальна відповідальність бізнесу : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2020. 389 с.
3. Буряк П. Ю., Кузьмін О. Є. Корпоративна етика та соціальна відповідальність : навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2019. 312 с.
4. Федулова Л. І. Етика управління : навч. посіб. Київ : Знання, 2018. 284 с.
5. Кодекс корпоративної етики та доброчесності. Методичні рекомендації. Київ : МОН України, 2021.

Допоміжна література:

6. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Корпоративна культура та етика бізнесу : навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2017. 248 с.
7. Дикань В. Л., Токмакова І. В. Соціально відповідальний бізнес : монографія. Харків : УкрДУЗТ, 2020. 304 с.

8. Фатхутдінов Р. А. Етика підприємницької діяльності : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 416 с.
9. Crane A., Matten D. Business Ethics: Managing Corporate Citizenship and Sustainability. 5th ed. Oxford : Oxford University Press, 2021. 640 p.
10. Ferrell O. C., Fraedrich J., Ferrell L. Business Ethics: Ethical Decision Making and Cases. 12th ed. Boston : Cengage Learning, 2023. 704 p.
11. Velasquez M. G. Business Ethics: Concepts and Cases. 9th ed. New York : Pearson Education, 2020. 656 p.
12. Boatright J. R. Ethics and the Conduct of Business. 8th ed. Boston : Pearson Education, 2019. 720 p.
13. Carroll A. B., Brown J. A. Corporate Social Responsibility: A Review of Current Concepts. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 312 p.
14. Sandel M. J. What Money Can't Buy: The Moral Limits of Markets. New York : Farrar, Straus and Giroux, 2012. 256 p.

Електронні ресурси:

15. OECD – Business Ethics and Corporate Responsibility. URL: <https://www.oecd.org>
16. United Nations Global Compact. URL: <https://www.unglobalcompact.org>
17. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). URL: <https://nazk.gov.ua>
19. Науковий журнал «Економіка та суспільство». URL: <http://economyandsociety.in.ua>
20. Journal of Business Ethics. URL: <https://www.springer.com/journal/10551>
21. Scopus Preview. URL: <https://www.scopus.com>
22. Web of Science. URL: <https://www.webofscience.com>